

CATALUNYA SOCIAL

Òrgan d'ACCIO POPULAR

Any XII. Núm. 620

Un any, 12 ptes. — Núm. solt, 25 cts.

1 juliol 1933

Redacció: Carrer del Pi, 12, primer
Telèfon 21160 - BARCELONA

PUBLICACIÓ
SETMANAL

Administració: Duran i Bas, 11
Telèfon 17605 - BARCELONA

La tasca del Parlament de Catalunya

El Parlament de Catalunya ha donat fi a la discussió de la llei per a resoldre els conflictes arvi plantejats al camp. Per a resoldre, hem dit? Ja ho veurem. La llei no apar cap model de justícia, ni de seny, ni de sentit jurídic, ni — encara menys — de sentit social. ¿Com podia ésser d'altra manera tenint en compte que els fautors d'aquesta llei són els mateixos que han provocat els conflictes entre conreadors i propietaris de la terra?

La llei és, primer que tot, absolutament injusta. Els parcers que fins ara han fet honor al contracte, hauran de continuar així: en canvi, els qui l'han infringit i no han lliurat els fruits que havien de lliurar, segons el mateix contracte, resulten premiats amb l'obligació única de lliurar només la meitat de ço que devien (que no és pas el cinquanta per cent dels fruits, sinó dels que estaven contractats). Ara bé: ¿com es podrà obtenir en endavant que aquest principi no trobi ressò en el restant de pagesos de totes les comarques de Catalunya? I ¿sabeu alguna cosa més desmoralitzadora i més negativa que la injustícia?

La llei és antijurídica. L'edifici del dret que, a la llarga i en últim terme, troba sempre la garantia en els tribunals de justícia, ha de patir necessàriament d'una llei que estableix el no complir sentències dictades i fermes, que desfà embargaments fets justament, que salta per damunt d'acords d'organismes judicials que, en un mot, destrueix l'autoritat judicial pels seus quatre cantons. ¿Què en voleu esperar el dia de demà de la facilitat amb què els infractors de tot contracte han vist com hom es podia riure de les sentències dels tribunals?

La llei és antisocial. La primera base de convivència social són els contractes, lligant voluntats lliurement. A casa nostra, sobretot, terra del dret consuetudinari, es podia dir que "tractes rompen lleis". I ara es dirà, a l'inrevés, que lleis rompen tractes, i sentències, i tota l'economia jurídica del país. ¿Qui es refiarà dels efectes del pacte el dia de demà? I ¿quina base ens oferirà aquesta manca de garantia del pacte, lligam lliure de voluntats, teixit de tota la vida social?

Per fi, la llei és substancialment anticatalana. Quina dissort la nostra en aquest punt, catalans! Primer, el Parlament vota un Estatut orgànic, essencialment anticatalà: atacs a la propietat privada, família posada sota l'Estat, laïcisme estult, etc. I ara, la segona obra (que hauria d'ésser seriosa) del Parlament és igualment contrària a la nostra racialitat i al nostre esperit. Aquí teniem la llibertat del contracte, que ara mor; teniem el règim jurídic de la terra nascut de les necessitats de cada comarca, que ara desapareix; teniem el respecte al jutge, que ara trontolla amb la desautorització de les seves resolucions mitjançant aquesta llei. I ¿com volem que tot això pugui ésser substancialment català? Aquesta llei romp la nostra tradició en la vida del camp i constitueix un precedent formidable i funest per a trencar molt més alts valors jurídics i socials. Tinguem, doncs, la seguretat que no ens portarà la pau entre les distintes classes socials ni les bases per a cap nou règim jurídic.

¿I no és trist que al cap de pocs mesos de funcionar, no ens puguem mostrar orgullosos ni satisfets de la tasca del nostre Parlament?

La Masia Blanca

PER JORDI ARNAU

VI i darrer

La tempestat

D'ençà que enterraren la mestressa de la "Masia Blanca" ja són passats prop d'una vintena d'anys. Els vells ho conten als menuts com una cosa de l'any passat i els pares ho conten als fills com una cosa de l'antigor. Són maneres de veure el temps segons a quint punt de mira un hom es troba. Vint anys canvien un jove que ningú no el coneixeria, en canvi per un vell li passen que ni se n'adona.

El Tudó d'ara ja és un minyonet que ha pres muller i d'ella ja té un parell de fills. El Però d'ara... va! no anem depressa. És un cas que cal entretenir-s'hi. La cosa ve de temps.

Quan a la masoveria de la "Masia Blanca" hi havia tres generacions de Però, a la batuda de l'era hi treballaven els tres representants: l'avi, el pare i el nét. I cantaven. Com es podia batre sense cantar? En el lledoner de l'era pel cap baix hi havia un centenar de c'gales que cap no callava. A les tortugades de les teulades i a les figueres de les vinyes d'allí prop hi hauríeu pogut comptar amb paciència dos centenars de pardals, si més no, que es cridaven l'un a l'altre i es mudaven de lloc com si juguessin als quatre cantons amb una xerradissa... tot esperant l'hora d'assaltar el gra de l'era.

Ara digueu-me si l'avi que menava el matxo vell, el pare que aguantava el ronsal de l'euga jove i el fill que posava a rotllo la tossuderia de l'ase, mentre les bestioles damunt la batuda feien cercles i més cercles, digueu-me, dic, si no havien de cantar. ¿I voleu saber què? Us ho diré bé prou. No cantaven pas tots tres la mateixa cosa. L'avi i el pare sí que s'avenien i el primer amb la veu prima i l'altre amb la seva més gruixuda feien uns *duos* que enamoraven. Quan no pagaven la festa els goigs de Sant Llorenç, patró del poble, la pagaven els de Sant Magí, patró de Tarragona o alguna vegada a mitja veu com si se'n donessin vergonya la cançó de "la masovera". El fill no hi feia mai la tercera veu. Callava com si tingués la boca cosida, fins que els altres dos li tenien compassió i callaven. Llavors l'hauríeu sentit començar una de cuplets de l'època amb una veu cridanera que ressonava per tots els roquissars. I tota aquella restallera de cançons poca-soltes les havia apreses a Valls on algun dissabte passava la nit. Més d'una vegada la senyora Mercè li havia fet sermons, als quals ell responia rient i gratant-se el cap.

És el cas, doncs, que l'avi i el pare Però ja són morts, Déu els hagi perdonats, i el masover d'ara de la "Masia Blanca" és el nét a qui per nom de Sant havien posat Marcellí. Direm que dels homes de càn Però, d'ençà que hi ha perons en el món, el Marcellí és el primer que sapigué de lletra, gràcies a la paciència del senyor rector que el feia servir d'escolanet i el tenia de deixeble a la seva escola. I aquest saber li valgué més tard a la barberia ésser escoltat mentre llegia paperots verds i vermells pujats de ciutat. I bon punt el pare es va cansar de viure, Marcellí en va fer una que temps ha que la tenia pensada:

va deixar de viure a la masoveria i se'n va anar a la vila.

* * *

Les prédiques d'En Peret Perdigo per tota aquella comarca alçacen les pedres i qui l'acompanyava i el presentava per tots els centres de totes les viles de la rodalia era Marcellí Però, el nostre amic. Qui l'ha vist i qui el veu, aquest Peret Perdigo! Fill d'uns terratinents de més enllà de la Conca cap al pla d'Urgell, també en la seva infància havia fet d'escolanet i havia portat banderes per les processons, i, com que era una mica xerrairot, el seu pare el va tirar per advocat, ja que per comerciant, com que no sabia de comptar, no fóra pas bo. I un cop fou advocat la primera cosa que va fer va ser comptar... comptar el que li podia donar més. I a fe que la va encertar, dedicant-se a ensibornar pagesos.

Les tesis de les seves prédiques no podien ésser més clares: que les terres són dels que les treballen; que en conseqüència les terres que ells treballaven eren ben seves, completament seves i de ningú més; que els que es deien propietaris eren uns explotadors de les classes humils amb la sang de les quals s'havien tots engreixat fins llavors; que si algú en nom de Déu els deia que això era robar no havien de fer altra cosa sinó prendre l'acord per majoria que no hi havia Déu de llavors ençà; que a l'església de petits ja els havien criat ignorants; ara, però, es trobaven en una època redemptora que no comptava per res amb les esglésies ni amb res que fes ferum de religió; que fins que es desfessin d'aquesta falòrnia serien pobres i esclaus.

En un començament els pagesos, encara que escoltaven de gust i els venia salivera a la boca, no se l'acabaven de creure ben bé; però l'orador donava tals cops de puny a la taula i de peu a la tarima, que els oients acabaren per deixar-se convèncer i a la fi l'ovacionaren, si no tots, molts i molts, com si se'ls hagués revelat un salvador.

Era un diumenge a la tarda que aquestes prédiques es feien a la vila on vivia Marcellí, en terme de la qual hi havia les terres de la "Masia Blanca". L'orador s'havia ben confessat amb Marcellí i anava ben proveït de dades i de noms. Va començar, com sempre, amb els tòpics esmentats. A cada promesa forts aplaudiments. A cada escomesa contra els amos, aplaudiments més forts. A cada burxada contra la religió, aplaudiments no tan forts. A la proposta de repartir les terres, aplaudiments frenètics. L'orador va comprendre que aquest era el punt dolç i el va presentar per tots quatre costats. La gent, més que cridava, udolava i la sala tremolava dels cops de peu que es daven al trespol. Aplaudir ja era poc. Fou llavors que convingué a l'orador ensorrar de cop i volta el prestigi que pogués encara guardar la "Masia Blanca" i la dinastia dels Tudós. Així que va pronunciar el nom de "Masia Blanca" es féu un silenci com de cementiri. Tothom degué pensar: A veure què en dirà. Ben aviat ho pogueren saber. Els amos de la "Masia Blanca" havien en tot temps estat els tirans del poble. Els Tudó de quaranta anys enrera i els d'ara. Ell, l'orador, sabia bé prou la

manera ignominiosa com havien tractat el poble i com havien xuclat la sang dels pobres. Tenia dades i noms i números que un altre dia sortirien. Segueix el silenci. L'orador s'inflama d'una santa ira davant aquella opressió sagrada i treu el recurs de picar la taula amb els punys i de gesticular com un energumèn. El silenci continua. No hi ha més soroll que el que fa Peret Perdigó i per cert que fa tot el soroll que pot perquè esclatin guspies; però les guspies no surten. A la fi s'hi juga el tot pel tot i diu que ell ha de desemmascarar aquella Donya Mercè, de qui sap que encara hi ha record en aquella vila, la seva hipocresia, la seva dolenteria, la seva crueltat envers els pobres. Sí, al costat té el testimoni, el Marcellí Però, que ho sabia més que ningú. En sonar el nom de Donya Mercè un murmur es va estendre per tota la sala. Sembla que el van començar un grup de vells i dones que estaven

drets al capdavant. Un vell que estava assegut al davant va interrompre en to agre de disgust. Comença la desfilada de gent que surt i fan aspres comentaris tot baixant l'escala. A la sala no hi queden sinó una dotzena d'esvalotats i entre ells Marcellí, més vermell que un pebrot. I un d'ells, el més hàbil, per treure l'orador del compromís, que fa:

— Permeti'm, senyor Perdigó, que li digui una cosa. Si ens hem de quedar les terres sigui avui mateix i no demà; però no s'hi val a parlar d'una senyora morta, Déu l'hagi perdonada, que era una santa dona a la qual devem tot el vi que hem collit de divuit anys ençà.

I respongué un altre:

— Això, això; partim-nos les terres com més aviat millor i deixem els morts en pau. Apa, anem a baix a beure, que no ha estat res.

El problema del camp

Tasca de Madrid i de Barcelona

PER GASTON GERARD

Una de les preocupacions de la República, i especialment del Govern que des del primer dia en monopolitza la gestió, fou la de la reforma agrària. Feia anys i anys que l'opinió pública es manifestava contrària a l'existència de latifundis, sobretot en terres andaluses i extremenyas, i el nou règim va voler acabar amb ells d'una manera radical i extirpadora com correspon a la tònica de tot règim que ell mateix es qualifica d'esquerrà i d'avençat.

El problema era molt complex, ja que no cal oblidar que la major part de latifundis — que, per altra banda, no són en tant gran nombre com vulgarment es creu — ho eren per la mala qualitat de les seves terres, per la manca de regadius i per causes ben alienes al mateix propietari, ja que no és lògic que aquest tingués, per gust, milers d'hectàrees sense explotar. Però la complexitat del problema fou reduïda a termes tan precisos com incoherents per aquest exemplar Ministre d'Agricultura Sr. Domingo, qui, sobre no haver vist mai un cep d'a prop, té un embriagament de literatura barata que esgarrija i que el fa inútil per a tota empresa de govern, ja que governar vol dir fer obra viva.

I vingué la llei de bases de 15 de setembre de 1932, entre la xarxa de la qual s'han complicat tota mena de problemes i s'han plantejat els fins llavors no existents.

Aquelles 24 Bases, genèriques i destenyides, havien de tenir també aplicació a Catalunya, amb tot i que aquí no hi ha veritable problema agrari. I vingueren la catalogació de finques — que si no altra cosa, ha tingut la dissort de produir un esverament general i, per tant, una desvalorització de la propietat — els expedients múltiples en els Registres de la Propietat, i un desgavell general. Després s'ha creat l'Institut de Reforma agrària; i es vol crear un Banc per a la seva aplicació; i, lligat amb tot això, hi ha presentat a les Corts un projecte d'arrendaments i altres contractes de conreu, etc.

Per altra banda, a Catalunya han estat aplicats els Decrets de juliol i d'agost de 1931, i tota mena de disposicions posteriors derivades de les Corts Constituents, produint els desastres que tots coneixem.

Doncs bé; com si tot això no fos prou, ve ara el Parlament de Catalunya i discuteix altre projecte de llei per a solucionar (?) els conflictes existents en el camp, sobretot entre els rabassaires; i en el mateix Parlament hi ha pendent de discussió altre projecte referent a tota mena de contractes agrícoles, les línies generals dels quals tothom coneix a hores d'ara.

I el bon ciutadà de Catalunya, sobretot l'afectat per les qüestions de la terra, es demana: ¿per quina raó aquí hem de patir nosaltres una doble reforma agrària? ¿És que, al contrari, aquí cal considerar sense efecte tot allò, amb el corresponent Institut de Reforma Agrària i altres derivacions burocràtiques, mentre es discuteixen en el nostre Parlament lleis que cap relació no tenen amb aquelles Bases i altres organitzacions de l'Estat central? ¿Per què hem de patir una doble reforma agrària, precisament aquí on el problema agrari no existeix més que en la zona afectada pels polítics esquerrans, que han explotat el tòpic de la rabassa pels seus fins electorals?

No ens acabem d'explicar aquest embull. I ens expliquem menys encara que aquí, on veritablement no tenim necessitat de reformes agràries transcendents, hàgim de sofrir els efectes de totes les innovacions que en aquest punt se'ls ocorrin, tant als indocumentats governants de Madrid com als legisladors rebassaires de Barcelona. El resultat d'aquesta confusió no pot ésser altre que enredar cada dia més les qüestions del camp mentre la riquesa agrícola es va perdent per a tots, propietaris i parcers.

¿Ens hem de quedar amb el d'aquí solament o hem de sofrir les conseqüències catastròfiques del d'aquí i el de Madrid a la vegada?

Vidres i sang

PER R. RUCABADO

El dilluns 12 de juny passava jo al matí per la plaça de la Universitat. Molts matins hi passo; no sé per què aquell dia em vaig fixar d'una manera més especial en les coses que veia, com si dintre la ment prenguessin possessió per inspiració misteriosa elements per a un article llavors encara imprevist. Singularment m'havia suggerit meditacions amargues la gosadia de les dones, creixent per ràpides etapes, ja que el vestit aviat no serà vestit, sinó decoració del nu. I això no es pot fer debades. Tot això socialment s'ha de pagar, perquè de Déu ningú no se'n riu, i la Seva moral no pot ésser impunement burlada. Gran nombre de comerciants esperonen, estimulen, exploten les immorals modes. Aparadors, figurins, anuncis, prospectes, reclams de cent maneres funcionen per llançar (com es diu en tècnica de propaganda) les més excitadores novetats. En matèria de *creacions* de bany i platja és enorme el retrocés de la frontera moral aquest any en comparança amb l'anterior, perquè és enorme l'avenç, l'ofensiva del cinisme nudista, veritable *cursa a la disbauxa* amb timbre comercial. I vet aquí: *Moda, Negoci...* no són pas paraules del lèxic revolucionari, però elles trasbalsen el món, i no són pas comunistes ni socialistes els comerciants, els industrials que guanyen o cerquen guanyar pessetes pel procediment de capgirar els sentiments i els principis morals. Perillós procediment, que la consciència demana i exigeix que no pugui quedar impune, i la sanció del qual no pot ésser altra que fortíssims trasbalsos collectius.

Això pensant, els meus passos em duïen davant les portes de la Universitat. Eren tancades. Per un portell, els funcionaris amb precaució esguardaven les voreres desertes d'estudiants, on patrullaven alguns agents de policia. La Universitat estava clausurada. Greus aldarulls escolars, el centèsim moti d'aquest curs, havia motivat la radical decisió del claustre. I la indisciplina escolar és el ferment del llevat de la indisciplina dels professors, la indisciplina social i científica que allí s'ensenya amb lletres i amb l'exemple incessant. Elements destacadíssims de la càtedra ¿no són polítics dels més senyalats d'esquerra? La incautació dels edificis dels jesuïtes, usurpació gravíssima, preludi de les altres, ¿no l'han promoguda, organitzada, aprofitada, contra dret, contra fur, les més autoritzades personalitats universitàries? La Universitat es pronuncia contra la religió, però la revolució, sempre més exigent i no mai cansada, es pronuncia contra la Universitat. ¿Quin trasbals no es prepara, quan la Universitat és el forn i la llar i l'escola de les indisciplines!

A mig transcurs d'aquell matí de les reflexions, noves arribaven amb alarma insistent. Tiroteig terrible a la plaça de la Universitat. Els estudiants? No. Els obrers en vaga del ram de construcció contra la policia, i aquesta contra aquells. Fa mitja hora que dura. Els espetecs fan espavordir. Han caigut nombroses víctimes. Una hora després, més testimonis aportaven les noves darreres. Ha estat una batalla veritable, duríssima com poques; hi ha hagut una trencadissa de vidres; tramvies, autobusos i establiments tenen els vidres esmicolats. Hi ha morts i ferits, i per terra es veuen diversos bassals de sang. L'excitació de passions que tantíssims, i no pas per

cert únicament els revolucionaris, curen de fomentar ha portat un nou dia de dol. Cada dia és de dol per Barcelona, per Catalunya, per tota Espanya, dia no hi ha que els fets de sang i violència no duguin cossos al sepulcre, famílies a la ruïna i ànimes qui sap a on, però això és el *Res de nou a l'Oest*, "el nostre pa", "la nostra vaga" "el nostre atemptat" o "el nostre tiroteig de cada d'a", d'aquesta terra sotmesa al règim polític del lliure albir. Però els "dies de dol" sobresortint en un règim de dol. són com els dies de gran batalla, les jornades de tragèdia extraordinària, erupcions ígnies de la gran tragèdia interna i paorosa. Els diaris comentaren després la sagnant batussa del 12 de juny, en la qual una massa d'alguns milers d'obriers, millor dit, de vaguistes del ram de construcció — d'aquesta vaga que també farà època, com la de telèfons i la d'ebenistes en els annals del Terror, — escometeren la policia, armats de pistoles i barres de ferro, esbravant-se contra els bars, botigues i establiments de la plaça i dels carrers anexo, fent una bàrbara destroça de vidres i atuells. Els comentaris senyalaven especialment dues característiques notes. La premeditació de l'acte de violència per part dels elements revolucionaris, que executaren amb fredor de sistema els vandalismes, la clàssica fredor dels terroristes, uns individus amb eines i barrots fent les destroces, i uns altres individus amb pistoles a la mà guardant-los les espatlles. Completa- ven aquest comentari les consideracions sobre el fet que mils homes clandestinament però poderosament armats haguessin pogut impunement reunir-se i marxar amb formació agressiva pels principals carrers de Barcelona. La nota segona era la fredor del públic, com habituat a aquests episodis, talment com si fossin molèsties inevitables d'una malaltia sense remei, tornant a passar i a circular mitja hora després gairebé normalment per la plaça de la Universitat i per totes aquelles vies. I havien caigut un mort de bala i més de quinze ferits!

Era patètic, dies després, llegir l'escrit de les entitats gremials a les quals pertanyien els cafès, bars i botigues afectats pel moti. Justíssima lamentació i protesta pels danys materials, per l'atropell a uns industrials que res no tenien a veure amb el conflicte del ram de la construcció. Era una veritable elegia pels vidres i cristalls trencats, molt oportuna i absolutament justificada. Però, ¿i de les *vides trencades*, qui se n'apena, qui en protesta? La sang dels bassals la devien rentar i esbandir. El mort l'enterraren; els ferits als dispensaris i a l'hospital. Però aquest fet dolorós i terrible, que puguin perdre's amb senzillesa tanta, per acte de violència, vides, sang, llibertats, famílies, i el pa de casa, a cada punt, a cada pas, pel menor pretext o sense causa ni pretext, per obra i causa de les associacions revolucionàries, consubstancials amb els sindicats obrers, indesarmables, incoercibles, impunes, síntesi de totes les rebel·lions i en rebel·lió perpètua, implacable, contra l'ordre religiós, civil, social, polític, contra la civilització i contra la humanitat, aquest fet és una síntesi de totes les indisciplines que funcionen, moral, social i religiosa.

Les masses de pistolers que no reparen d'escometre i atacar la força pública, sovint amb armes au-

tomàtiques més potents i més perfeccionades, armes de bombes de dinamita en quantitats enormes, són el flagell terrible que ja fa prop de vint anys — amb progressió de maldat en creixença incessant — castiga la nostra societat, trasbalsa i capgira el nostre ordre social i civil, i tortura esgarrifosament el nostre ordre moral i religiós. Tota la vida social i política està intervinguda i controlada per aquestes associacions de malfactors, combatuts de moment en el carrer — quan s'excedeixen, — però gaudint de bel·ligerància i de la més efectiva impunitat i positiva immunitat pràctica. Mestresses del camp obrer, intervenint amb influència decisiva pel terrible poder de les seves amenaces, exerceixen sobre la política un domini misteriós i absolut, i a elles es deu, principalment, la persecució religiosa, perquè ningú com els militants d'aquestes organitzacions té el braç dur i la malícia íntegra del doctrinari esbojarrat (socialista a Madrid, anarquista a Barcelona, comunista arreu) per a fer caure el pes de la fúria sectària, imposant la legislació antireligiosa i decidint i promovent la seva execució.

L'esgarrifosa acció homicida d'aquestes organitzacions que han conquerit la més absoluta i despòtica sobirania de fet (U. G. T. a Madrid, C. N. T. a Catalunya) clama venjança a Déu. La matança d'obrers inconformistes (obrers naturalment i honrada refractaris als tenebrosos designis sindicals), d'encarregats, patrons, agents de l'autoritat i de públic neutral, víctimes indirectes de les agressions i directes dels atraments que aquests ferotges bandolers cometien, és horrible, i farà escriure i tremolar quan sigui coneguda en conjunt, fins el punt que a les generacions vinents els costarà de comprendre que haguerem nosaltres tingut de viure entremig de tants horrors. Però ço que irrita i de debò clama venjança a Déu, és l'estar excitant continuament als irresponsables, amb prediques i exhortacions revolucionàries per a llançar-los armats contra la força pública, que naturalment es defensa, i produeix víctimes, que són llavors aprofitades per a noves excitacions a la venjança, noves agressions a la força pública, i més víctimes, i així sense parar mai!

El poder que fa immunes i que fa invulnerables aquestes associacions homicides i destructores és l'apariència de força moral que els dona llur actuació oficial en favor dels obrers, el seu caràcter de *professionals* a més de *revolucionàries*, infernal combinació que dona als enemics de la societat, de la religió i de la civilització cristiana l'assegurança de poder treballar a cobert en la tasca de l'enderroc abominable. Aquesta duplicitat satànica els fa alhora amos despòtics de les masses obreres, negant tot dret d'evasió i de personal independència, negant el dret de l'individu, sots pena de "traïció a la solidaritat professional", culpa que té immediata, terrible i radical sanció... Aquesta implacable eficàcia revolucionària i destructora, que tenen els sindicats, els

quals porten a les mans d'una manera efectiva les claus de l'ordre, social, polític, moral i religiós, és el problema més greu i capital de l'època moderna, i en cap país del món no és tan agut com al nostre. Per momentàniament ajornar-lo, no pas resoldre'l, per apaivagar temporalment la seva agressivitat antinacional i sectària, a diferents nacions ha sorgit la reacció automàtica del *feixisme*, que no és pas, ni molt menys, el triomf de l'ordre social cristià. Sota la crosta temporal de la violència dels "de dalt" el problema s'amaga en l'entranya social i queda com un foc central, candent i esperant sortida...

Agafeu els diaris, i fa plorar la sang que cada dia es vessa; i no és tot el mal de la política, repetixo, perquè la situació ço que fa és treure les benes i deixar que el mal s'expandeixi i es desenrotlli, però el mal és de dins, ve de dins. I aquestes estridències, i aquests trets i els crims socials i les bombes són com els crits que delaten l'existència i l'agudíssima gravetat del cranc. Sobre un estat social corcat per tan cruel i cruenta malaltia afegiu les lleis laiques, les lleis antireligioses, les lleis directament engegades contra la propagació i l'ensenyança de la Paraula de Déu i de la Llei de Crist, contra l'únic remei i salvació del món i de la pàtria.

Doncs bé, davant de la sang que raja, davant del desordre que avança, davant de la irreligió triomfant, l'actitud de moltíssims beneficiaris d'aquell ordre fonamentat en el respecte a tot dret, i per tant en el respecte del dret de propietat, l'actitud de molts capitalistes, negociants, industrials, és aprofitar també la pesca de ganàncies en el desordre, i llançar-se a l'empresa de propagar tota mena d'incentius desmoralitzadors. Pretenen que la religió els defensi el dret de propietat, que ells fan servir contra la moral que la religió ens ensenya. Per una aberració del sentiment i de la consciència, molts elements que es classifiquen *conservadors* en els moments actuals de revolució, de persecució i de prova es desvinculen de deures morals i ajuden a la disbauxa general, amb ceguesa i obcecació suïcides. Mostra d'aquesta inconsciència és el foment de les modes immorals, que bé poden dir-se modes revolucionàries; és l'increment del cinema i dels espectacles escandalosos, explotats, anunciats i propagats per elements... no pas socialistes ni comunistes; és l'aparició justament en aquestes hores amargues de contradicció, de planes il·lustrades de cinema en alguns rotatius catòlics o de drete, planes on es fa l'apologia pagada de les artistes més provocadores i dels films més immorals; és l'ambient general de frivolitat i de disbauxa en les classes *conservadores*, que ni l'amenaça als interessos econòmics ni la persecució en l'ordre dels principis no fa pas esmenar ni entrar en reflexió, puix que continua essent típica l'actitud dels que cremen un ciri a Déu i set ciris als set diables dels set pecats capitals.

Sense austeritat no hi ha ordre social. No és físi-

BIOSER FORTIFICA

cament possible l'ordre moral que significa predomini sobirà de l'esperit sobre les passions, si expressament les passions són excitades i esperonades. En l'home ric el desordre passional, tenint mijans per la sobrada satisfacció de les concupiscències no li fa entrar el desfici de l'enveja i la rancúnia, però el desordre moral dels pobres estimulat amb l'exemple i esperonat pel reclam, engendra de seguida rabiors revolucionàries.

No pels vidres trencats cal exclamar-se. Estan assegurats i al capdavant tot és reclam per la companyia d'assegurances. Aquesta sang que raja, àdhuc

sang d'anarquistes i de destructors, és sang humana i puja al cel, junt amb la sang de les víctimes. ¡Ai de qui no sap tremolar davant de l'esgarrifosa tragèdia! Ai dels frèvolos i dels immorals, ai dels qui dansen prop de les gleves i dels bassals de sang escampada! Davant la paorosa rebel·lió social, resum i símbol de les rebel·lions individuals, només un crit és lícit escoltar, no hi ha més que una paraula per obeir, només un gest per executar. El crit de Lourdes, el crit unànime de tots els missatges sobrenaturals, el crit inestroncat del Calvari: "*Penitència, penitència, penitència!*"

Inaugural de curs marxista

PER JOSEP FLO TERMENS

III i darrer

A les acaballes de la seva peroració, Miravittles després d'encomiar incidentalment el gal·licanisme d'Ignaz von Döllinger, intentava encara d'oposar a la predicació crística l'actitud *classista i masclé* de Spartacus, capítol de les revoltes servils al Laci.

Ens serà, doncs, avinent de manllevar a la "*Römische Geschichte*", de Theodor Mommsen (versió anglesa de W.-P. Dickson) l'evocació de les misèries vicissituds i les sagnants convulsions inútils dels esclaus; horrible nafra vergonyant sota els oripells de la civilització gentilica, d'on els corcats filososofemes *clàssics* no la saberen extirpar.

En la Roma pagana, les ominoses rigors de l'esclavatge mai no foren alleujades per cap sentiment de pietat ni de justícia.

Els esclaus eren absolutament desposseïts de drets naturals i polítics; la severitat implacable de les lleis i l'arbitrària cupiditat dels patricis els oprimien cruelment, fins a les extremes conseqüències fatals.

El "*pater familias*" investit ja d'omnimoda potestat ("*dominium*") sobre l'esposa i els fills, exercia autoritat despòtica damunt els esclaus adscrits a la seva "*família rústica*", que governa el majordom ("*villicus*") esclau manumitit, emmullerat amb la majorjona ("*villica*"). Aquests administradors, exageradament zelosos, computaven, amb mesura restringida, l'eficiència dels esclaus i els aliments i provisions que podien consumir: blat (que cadascú molia), sal, olives, bacallà, vi, oli i calçat, que també s'havien de recosir i adobar, quan se'ls estripaven. La majorjona s'encarregava de pastar i cuinar i dels altres quefers casolans.

Els esclaus eren marcats amb ferros roents com les bèsties i, sovint amb pretextos o sospites fútils, hom els feia treballar amb grillons als peus o empresonava dintre coves immundes ("*ergastulum*"), on la clavor s'esmunyia en estretes aspitlleres, prou enlairades perquè no poguessin arribar-hi des del trespòl.

No els consentien cap lleure, perquè en les diades preceptuals, quan s'ajornaven les labors del camp, havien de feinejar dins l'estable o als cups.

Hom els interdia qualsevol relació sexual lícita i només ells eren sotmesos a tortura en els judicis criminals.

No eren pas tot gent crassament inculta, els esclaus; n'hi havia força que sabien escriure i de comp-

tes; però invariablement, hom els equiparava a la misèra condició del bestiar i les eines de conreu. L'hi- sendat els mantenia mentre podien treballar, perquè aleshores fóra absurd de deixar-los decaure; quan envellien o estaven malalts, se'n desprenia a qualsevol preu, puix que ja no rendien cap profit.

Eren esclaus els presoners de guerra que les legions consulars estemordien. Mentre l'expansió de Roma fou incipient, els esclaus eren de nissaga llatina (volscs, sabins o etruscs) però, en eixamplar-se l'ària d'incursió de les legions, ja foren celtes, siríacs i teutons. Esclau era sinònim d'enemic i hom aconsellava de suscitar entre ells disputes violentes i dispersar els d'un mateix origen perquè no es confabulessin contra els patricis.

Quan hi havia escassetat de captius, les depredacions dels corsaris de Creta i Cilícia a les illes Esporades, proveïen abundantment el mercat de Delos, en la mar Egea, empori d'aquell tràfec indigne. Hi hagué dies que se'n venien més de deu mil.

Sobretot eren cotitzats els barons adults, per llur millor disposició i resistència a les feines agrícoles. Els qui feien de pastors, tenien més mobilitat, sota la fèrula del "*magister pecoris*". En treballaven a les mines d'argent de l'Àtica i n'hi havia d'establerts precàriament, a les ciutats en oficis i artesanats diversos, el rendiment dels quals revertia íntegrament al "*patronus*". (*Vide* Marcus Cato, Terentius Varro i Lucius Columella, en llurs tractats "*De Re Rustica*").

Els més àgils i fornits eren entrenats a Càpua en les lluites circenses i d'aquests fou Spartacus, rebrot dels dinastes de Tràcia i Panticapea i desertor flagrant de les milícies romanes, a les quals s'havia incorporat.

Però, abans de la conspiració de Spartacus, n'hi havia hagut d'altres de subversions igualment eixorques; sobretot a Sicília, rebost i seller de Roma, on l'opressió damunt els esclaus era més feixuga.

També a Etrúria, l'any 196 (a. C.) n'hi hagué una de revolta molt cruent i a l'Apúlia calgué, per extingir-ne una altra, l'execució sumària de set mil "*servus*".

En la conflagració encesa els anys 135-132 a les comarques d'Enna i Agrigentum, el cabdill esclau Eunus qui, sota el nom eminent d'Antíoc, assumia la dignitat de rei dels Siris, va guanyar-se, secundat pel geni polític dels seus lloctinents Aqueus i

Cleó, la connivència de la pagesia plebeia i, havent aixecat vora setanta mil homes, pogué desllorigar molt temps, davant l'astorament del món, la impenosa cohesió de les falanxs pretorianes.

Però, finalment, l'acumulació formidable de soldats i abasteixements bèl·lics que fornien les inexhauribles drassanes de Roma, restablí l'anomenada marcial dels centurions i reclogué els sublevats dins la vila d'Enna, on suportaren dos anys, amb l'heroica desesperació de no poder-ne fugir ni acollir-se a cap amnistia, el setge ferotge qui havia de retre'ls per la fam i la traïció, no pas amb l'empenta de les armes. Més de vint mil presoners moriren crucifcats.

Encara avui, hom descolga de vegades, en les vesants de l'actual Castrogiovanni, enginys de guerra que duen la insígnia del legat Calpurnius Piso, general dels guerrers assetjants.

Trenta anys després, en terres de Lucània, el cavaller Titus Vettius, aclaparat de deutes, volgué alliberar els seus esclaus i erigir-se'n rei. L'increment perillós d'aquesta aventura, hagué d'ésser paralitzat també, més que per l'acció armada, amb recursos deslleials.

Coetàniament, a Siracusa, l'esclau Salvi, exaltant el siro-hellenisme latent dels seus companys de dissort, adoptava el títol de Trifon i obtingué l'ajut d'Atenió qui havia sollevat alhora les riberes occidentals de Sicània. Per contenir aquelles allaus devastadores, Roma hagué de cridar els seus pretors més esclars: Públius Nerva, Lúcius Lúcul·lus, Gaius Servilius i Mànius Aquíllius, alguns dels quals hi malmenaren llur prestigi militar.

L'any 73, una colla de gladiadors, havent forçat la clausura de Càpua, es refugiava a les esplugues del Vesubi; els menaven, ultra Spartacus, els celtes Crixus i Enomaus, l'ascendent conspicu dels quals comogué, de seguida, més de quaranta mil homes.

Les planúries òpimes de Campània i Brutium i les estribacions dels Apenins, foren aviat desolades pels insurgents i les pròsperes ciutats de Consèntia, Thúrius, Nola, Metapontum i Nucèria sotmeses a tota mena d'exaccions i ultratges.

Els rengles servils afrontaren enèrgicament i sortosa les àligues dels cònsols Gneus Léntullus i Lúcius Gèllius, del governador de Gàl·lia Cisalpina Gàus Càssius i dels prefectes Públius Varínius, Quintus Àrrius i Gneus Mànl·lus fins que Marcus Crassus aconseguí de vèncer a les muntanyes de Calàbria l'host de Spartacus, nucli cabdal de la rebel·lió; puix que, desaparegut Enomaus en els primers en-

contres, Crixus se'n desavingué i havia estat batut i mort a Mons Garganus.

Aqueix moviment també infortunat, havia de frustrar-se irremissiblement per la fretura d'unitat íntima i d'operació entre els conjurats. Els esclaus de Sicília obeïen primordialment a la ideologia racial qui els era comuna, mentre els helleno-bàrbars i celto-germànics de Spartacus no podien sentir-la unànimes; els mancava, a més, direcció ordenada en la guerra, car les renyines internes eren constants. Fins quan Spartacus, ja descoratjat, planejava de travessar els Alps i anar-se'n tothom vers les contrades on fos natural, els sequaços no volgueren, de cap manera, abandonar la ufana incitant de les terres italianes.

L'Evangeli hagué de trasmutar profundament aquesta ignominiosa gradació moral que prevalia en la família i la societat romanes.

La gràcia sacramental exalçava la dona a la mateixa categoria cristiana del marit i els esclaus, tan ínfimament considerats, esdevingueren persones civils, en les quals hom respectaria la filiació divina. Les missives de Sant Pau, promulgaren bentost els dogmes d'equitat i germanor, que suara el racionalisme impúdicament s'abrogava.

L'Església abolí *de facto* l'esclavitud; puix que tothom era admès sense pretericions ni privilegis a la participació dels ordres i al convit sobrenatural de l'Eucaristia.

L'afranquiment dels esclaus s'aureolava de simbologia ritual i hom instituí, de seguida, la legitimitat dels matrimonis llurs.

En efusiva companyonia amb els servils i els "mætoeci", impetraven la misericòrdia del Crist, l'exímia Pompònia Graecina, Flàvius Clemens i la seva muller Domitilla, nebots del cèsar Vespasià, el procònsul Acílius Glàbrio i la gloriosa santa Cecília, de la gens *Caecilia*.

I fins succeïa, de vegades, que alguns esclaus, ja professors en la Bona Nova, havien d'instruir-hi els aristocràtes qui n'eren catacúmens.

A ningú, específicament, no era refusat l'accés a cap jerarquia eclesiàstica: Sant Calixt era esclau i les inscripcions funeràries de les Catacumbes no denoten pas distinció de casta.

Aquestes objeccions, potser excessivament allar-gassades, no ens havia semblat escaient d'escriure-les fins ara que el "docte" professor En Jaume Miravittles ha estrenat càtedra de Marxisme al nostre popular Ateneu enciclopèdista.

FERROS I METALLS EN TUBS, PLANXES
I BARRES, EINES I ACCESSORIS PER A
MAQUINÀRIA, VIDRES I CRISTALLS

JOAN MAGRI

Sucursal a SABADELL:
Rambla, 65 :: Tel. 1938

Méndez Núñez, 14
Telèfon 17257
BARCELONA

**Cerebrino
Mandri**

És cosa ja sabuda: Tot bon català
un CEREBRINO MANDRI tindrà.
Us farà sempre bons serveis en els
casos de sofriments aguts i crònics.

No perjudica mal.

Preparat per FRANCESC MANDRI
metge i químic farmacèutic.

Provença, 203 - Barcelona

"Canvis Nous!"

Ni una veu, si són certes les ressenyes que hem llegit, ni una veu no s'aixecà al Parlament de Catalunya en la sessió del dia 23 de juny, per a restablir el sentit ciutadà de la humanitat i de la justícia, en pledejar el senyor Pere Corominas la causa, per endavant guanyada, o pel que es veu per endavant *combinada*, que es votés una pensió vitalícia per a Sebastià Sunyer, antic processat per l'atemptat terrorista del carrer de Canvis Nous, i torturat a Montjuïc, segons explicà el seu patrocinador, ara vell i en la misèria. Que es doni socors a un ancià, ni que sigui o hagi estat anarquista, és obra humanitària i cristiana, però que aquesta pensió sigui concedida per *lleï* i en la forma i solemnitat que pot veure tot aquell qui llegeixi la sessió del divendres al Palau de la Ciutadella, vol significar la rehabilitació moral de *quelcom* que Barcelona, la Barcelona dels no-desmemoriats, la Barcelona que sagna *fa trenta set anys!* per les bombes anarquistes, no pot ni podrà rehabilitar mai.

El senyor Pere Corominas emocionà a tothom, segons els diaris, explicant les tortures que ell, antic processat, veié d'a la vora, però l'execració d'aquest procediment que els sentiments cristians han fet desaparèixer dels costums judicials, podia i devia anar acompanyada, segons reclama l'elemental justícia, de *quelcom* més que la condemna del fet terrorista del carrer de Canvis, concessió que el diputat va fer, segons es transparenta per les ressenyes, a tall de compliment. Ja que ell, com a part interessada, no insistí en la freda protesta, calia que una veu o altra s'hagués aixecat a fer sonar la indignació imprescriptible pel crim horrorós i bàrbar, per la salvatjada inhumana que fou comesa al carrer de Canvis Nous la tarda tràgica del 7 de juny de 1896 en passar la processó de Corpus de Santa Maria del Mar (era el diumenge de la infraoctava). Una mà diabòlica llançà en passar la Custòdia una bomba Orsini, que en esclatar causà de moment tres morts i quaranta-quatre ferits, nou dels quals moriren després a conseqüència de les ferides, tots ells gent del poble, jornalers, pobres dones, un septuagenari, una nena de sis anys, un noi d'onze... Per aquestes dotze víctimes, per aquests dotze ciutadans innocents, no hi ha hagut record ni compassió en el Parlament de Catalunya, on es procurà concentrar l'atenció i la simpatia envers els qui, *personalment* innocents o culpables — no és hora d'escatir-ho, — pertanyien al sector que l'opinió pública designà com a responsables de l'abominable crim: els anarquistes, les doctrines, propagandes, finalitats, llenguatge i procediments dels quals convergien a la producció d'aquells fets vandàlics.

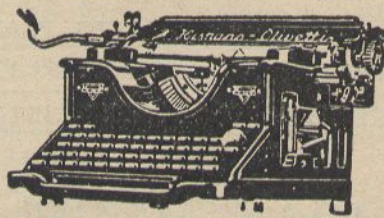
El senyor Corominas declara que el seu patrocinat "sols va ésser detingut per sospites i per creure que professava idees anarquistes, quan en realitat ço que feia era *traduir, imprimir i vendre pel seu compte* alguns fulletons que llavors es posaren molt en boga a Barcelona" (1). Cadascú pot pensar el que vulgui respecte al color d'aquests fascicles que l'amic del senyor Pere Corominas traduïa, imprimia i editava. Per això convenia, sens dubte, i era d'urgència que per la boca d'un o altre dels diputats presents hagués amb tota la força parlat la condem-

nació vehement llançada per Catalunya contra la doctrina productora del terrorisme, la doctrina que és escola i font de terror, la doctrina, divulgada, traduïda i editada per tantíssims responsables, des del Tarrida i l'Anselmo Lorenzo de 1896 fins a la Soli i la FAI de 1933, passant pel Ferrer Guàrdia de 1902, 1906 i 1909, la doctrina anarquista, mare i mestressa de dinamiters i terroristes. ¿Què són les tortures a Montjuïc comparades amb els turments de la ciutat de Barcelona, *trenta set anys*, per ara, sotmesa a l'acció pràcticament lliure, impunida, d'uns fanàtics i uns folls armats de pistoles i de bombes? El mateix divendres, 23, dia de la sessió *pro Sunyer* al Parlament de Catalunya, esclatà una bomba amb terribles efectes materials a una rellotgeria del carrer de la Diputació, i a la nit per miracle s'evità una catàstrofe essent detingut un *confessat anarquista solitari* portador d'un enorme enginy destructor, una bomba d'onze kilos, que es disposava a col·locar en el cafè Espanyol del Paral·lel, atestat de gent la nit de la revetlla de Sant Joan.

Ja que s'ha exhumat amb notòria imprudència un nom al qual més valia que se li hagués fet amb la caritat del socors, la caritat del silenci i de l'oblit, és de justícia que treguem nosaltres de l'oblit i del silenci els dotze noms de les dotze víctimes *absolutament innocents*, que regaren amb llur sang les llores d'aquell indret fatídic, els noms dels dotze ciutadans que no eren *traductors, impressors ni editors* de fulletons de cap mena: Josep Diaz i Martí (jornaler); Josep Rovira; Carme Gimjoan; Mercè Ascott (6 anys); Pelegrí Vives i Borràs (11 anys); Andreu Martínez i Escolar (14 anys); Josep Beltran (estudiant); Francesc Ibars (jornaler); Ramon Santamaria (septuagenari); Amadeu Moreno (14 anys); Esteve Astol (17 anys, jornaler); Francesc González i Domènech (jornaler)... Convé afegir, per a documentació del Parlament de Catalunya, que per a socors de les famílies dels dotze morts i dels trenta-cinc ferits, molts dels quals tardaren llargs mesos en guarir-se i als quals hagueren de practicar-se doloroses operacions, calgué acudir-hi l'Ajuntament i les altres Autoritats amb subvencions, i s'organitzaren recaptés públics...

R. R.

(1) Ressenya de *La Vanguardia*, 24 juny 1933.

Hispano Olivetti M. 40

La màquina de qualitat SUPREMA a un preu RAONABLE
FABRICADA A BARCELONA
Guanyadora del Campionat de Mecanografia de Barcelona

Via Laietana, 37 - Tel. 14734 - BARCELONA

Carnet setmanal

La política. — En el mar parlamentari continua tot encalmat. Els partits d'oposició, especialment el radical, han arribat a un conformisme estúpid, que difícilment podrien justificar amb arguments a la llum del dia; i la majoria continua fent la seva petita feina d'anar aprovant lleis i més lleis com si amb lleis es guarissin tots els mals!

Però és fora del Parlament on resideix avui l'actualitat viva i inquietant per a la gent que governa o desgovernava Espanya. És al carrer on el dia del Sagrat Cor de Jesús aparegueren els milers i milers de domassos en tots els barris de Madrid, que indicaren un cop més la fi de l'estat de coses actual quan el poble tinguí ocasió civil de manifestar-se. És al carrer on diàriament es veu l'abandó de l'autoritat amb els continuats atracaments, sabotatges, coaccions a la llibertat del treball, etc. És al carrer, finalment, i millor que al carrer, al camp, on es manifesta la descomposició més absoluta del sistema actual de govern, ja que a Salamanca, a Andalusia, a tot arreu de la Península, el problema del camp és cada dia més alarmant sota el monopoli d'aquesta gent de Madrid que es diu socialista i imposa arreu el cacicat més inversemblant que s'hagi pogut presenciar en aquests temps.

Es, per tant, fora del Parlament on es troba l'actualitat política, ja que els problemes vius no són reclosos en les Corts sinó que vaguen lliurement pel carrer, pel camp, per la indústria i el comerç, etc. I encara que el Sr. Azaña no vulgui trobar-hi res fora del Parlament — ¡quina comoditat si així pogués ésser! — el cert és que arribarà un moment en què l'ambient de fora haurà d'enlairar la Cambra dels representants, que a hores d'ara ja no representa ningú ni té res a veure amb la realitat social del país.

El Congrés de l'Esquerra. — Diumenge passat l'Esquerra de Catalunya celebrà el seu Congrés número equis. I fou un rotund fracàs, ja que hi comparegueren solament associacions representant unes seixanta mil persones, i dins un partit que només a Barcelona sol havia arribat a reunir més de cent mil vots, en altre temps! ¿No indica això un estat quasi de fallida, de subsegüent liquidació?

A més, al Congrés no hi prengué part cap figura rellevant del grup nomenat de "L'Opinió", que és precisament on es troba l'escàs material humà de cert relleu de què pot disposar el partit. I les deliberacions es reduïren a algunes proposicions estultes, cent vegades repetides, com la de dissolució del Sometent i d'altres de la mateixa transcendència i novetat, i acabà tot amb un himne de glòria a pare Macià, que és qui té la clau del calaix del pa i de la

coca que ara com ara pot distribuir Esquerra Republicana de Catalunya.

Ni els concurrents eren gran cosa ni els altres els van destorbar en les seves transcendents i profundes elucubracions. Així tots van restar contents i satisfets, car la digestió dels càrrecs públics fou més tranquil·la i menys inquietant per a tothom. Tot sia per bé i per a la nostra amada Catalunya, com deien els qui parlaven, tot i que cada dia l'atrotinin més.

Les dretes. — Constitueixen la nota d'actualitat a tot Espanya. Un dia és Barcelona, dia memorable del Corpus, que apareix endomassada en més de seixanta mil cases. Altre dia és Madrid que hi apareix fins en els barris més democràtics, com el de Chamberí. I totes les poblacions de la Península van seguint arreu, arreu en les manifestacions de fe i patriotisme ben entès. Mentrestant, els homes directors del moviment cada dia mostren una més plena consciència de les necessitats del moment històric en què vivim i cada dia resulta més assenyada la seva acció.

¿Tindrem tots plegats seny suficient per deixar de banda tot allò que ens pot dividir i per arribar a un contacte seriós i estret en tot allò que ens pot ajuntar per a salvar les dificultats del moment, que no són pas petites? Déu ho faci. Si així arriba a ésser es demostrarà un cop més com les dretes aquí som la primera força i com certes forces esquerranes, que avui caciquegen i dominen tot Espanya des dels centres governamentals, no constitueixen més que un tant per cent petit i encara dividit i subdividit en mil fraccions. Es demostrarà, sobretot, que aquesta gent esquerrana té un defecte capital i és la manca de pròpia orientació positiva, ja que tota la seva acció, ara com ara, resta reduïda a una actuació merament negativa i destructora de tot el que pot anomenar-se programa de dreta, l'únic veritablement constructiu i atent a les necessitats del moment.

¿Què ens importaria, així, que la gent de Madrid, del Madrid oficial, cada dia es mostri més fracassada, si aquest fracàs és favorable a la nostra força? ¿Què ens hauria d'importar que cada dia el Govern de Catalunya atempti a l'autonomia municipal nomenant Comissions gestores, si aquestes han de servir, a la fi, per a fer reaccionar el poble a favor nostre?

Tinguem present que, en aquest moment, les dretes tenim una doble responsabilitat: la primera, derivada de la força social i política enorme que tenim al nostre abast i que cada dia es manifesta d'una manera més visible; i la segona, derivada dels torts comesos per la gent d'esquerra que amb un poc més de dos anys de governar han aconseguit desenganyar tothom que té un dit de seny i consciència de ço que ha d'ésser la governació d'un poble. I cal que aquesta responsabilitat, que les circumstàncies posen en la nostra mà, cada dia esdevingui més cons-

ACCIONS A TERMINI
Informació • Compra • Venda

Per escrit o personalment
De 9 a 11 matí i de 5 a 7 tarda
L. GOMIS Corredor de Canvi i
Borsa - Fontanella, 15

cient i cada cop més aciençada. ¡Quin fracàs, el nostre, catalans, si en aquesta hora suprema no sabíem demostrar que som superiors als nostres minúsculs interessos de partit i a les nostres petites passions i personalismes!

A més, hi ha una altra consideració que centuplica aquesta responsabilitat política de les dretes: i és que cada dia dins el panorama espanyol apareix més clarament i vigorosament establerta una línia divisòria entre dreta i esquerra. Aquesta divisió serà un bé o un mal, segons com es miri; però és una realitat que cal aprofitar i que posa en les nostres accions una major responsabilitat en aprofitar-la de-

gudament o en no aprofitar-la com cal i és degut.

A Catalunya no notem tant el fenomen perquè aquí la política apareix un xic més matisada en la seva coloració. Però al restant d'Espanya, a hores d'ara el camp es divideix entre gent que vol viure com a poble civilitzat, per una banda, i gent que sent tota la pruja d'arribar als camins de Rússia.

Per tant, constituiria el pecat polític més greu que aquest estat de coses no fos aprofitat per a donar un rendiment a la causa de les dretes i dels grans principis bàsics de la nostra civilització que representen. A més ¿quan podria tornar un moment com el d'ara?

L'eloqüència dels fets

Els nous pobres

Quasi simultàniament a l'aparició dels "nous rics" han aparegut a l'escenari social els "nous pobres".

Els primers "pobres nous" són els petits rendistes; els *passius*, és a dir, les persones que formen l'enorme i compadit conglomerat de "les Classes Passives"; els empleats públics que no saben fer-se un sobresou (hi ha moltes maneres de fer-se'l); els "homes de lletres" (pobres homes!); els que constitueixen les altes Classes socials: Magistrats, Catedràtics, Enginyers, etc.; els modestos industrials i comerciants tronats...

Per bé que la major part sap defensar-se i dissimular la seva pobresa inicial — per dir-ho així, — agreujada per la desfeta econòmica present, porta a infinitat de llars l'estretor, les angoixes, el malestar i el neguit, que es reflecteixen, amb més o menys relleu, en la vida social present.

Però no són pas aquests els pobres als quals volem consagrar aquestes ratlles.

Els "nous pobres" a què ens referim són els propietaris pagesos, com també, però en segon terme, encara que es mereixen el primer, els propietaris urbans, és a dir, els propietaris de cases de lloguer que no es lloguen, o que, si estan llogades, els llogaters no volen pagar el lloguer, sens dubte per un principi equivalent al que ara priva al camp: "La terra és d'aquell que la cultiva." "El pis és d'aquell que l'habita!"

Els "nous pobres", rurals, han estat el primer fruit de la Reforma agrària i de les prèdiques demagògiques fetes al camp per la gent d'esquerra.

Mentre la demagògia social, filla de la demagògia política, solament pensava a apoderar-se dels béns de l'Església i a fer efectius els principis desamortitzadors de Mendizábal matant frares i cremant convents, els propietaris rurals, o no es donaven compte de la transcendència d'aquells fets, o, si estaven inficionats del virus liberal, es deien: "Mentre no em perjudiquin a mi!"

Però, com era lògic, la taca d'oli d'aquells principis s'ha anat estenent, i ara són els propietaris qui

se'n senten tacats, i s'esparveren. Prou que els ho deien, anys ha, les persones de seny, els polítics honorats, els "homes d'església", però, els propietaris, com si sentissin ploure...

Ara els ha arribat el torn i els toca patir.

Els "nous pobres" rurals no cauen tan ràpidament a la misèria com els nous pobres de ciutat, però la saben dissimular menys, i s'uneixen, i criden, i amenacen i tot, pobrets!, com si el mal d'un segle, en què han dormit tan confiats, es pogués guarir amb uns quants mesos d'adreçament i d'exercici forçat dels deures socials menyspreats fins ara.

El mal està arrelat per un segle de prèdiques revolucionàries i de governs febles, si no més dolents que les mateixes prèdiques que s'han tolerat sempre a títol de "drets individuals anteriors i superiors a tota llei".

¿Que no se n'assabentaven, els propietaris, d'aquestes prèdiques i que no hi feien el joc amb la seva passivitat, i àdhuc, a voltes, amb la seva personal cooperació, a l'obra descristianitzadora i enruïnadora d'aquells governs?

Algun esquerrà eixerit ha gosat a dir que, des del punt de vista econòmic, el buit dels "nous pobres" l'omplen bé, socialment, els "nous rics".

Potser si que és veritat. La numeració dels automòbils llampants ha superat de bon tros, i amb poc temps, la xifra de 50.000. Diuen que els cataus dels vicis daurats estan concorreguts com mai. Es veuen molts vestits elegants i moltes cares de joia, en certa classe de gent que abans mai no es veien enlloc. Fins les persones que van "venint a menys" s'esforcen a dissimular-ho per raons ben humanes i no totes censurables.

Però la invasió dels "nous pobres" augmenta i no són pas les majors, ni més tristes, ni més nombroses, les misèries que a cada pas ens afligeixen i ens afronten...

J. J. C.

Deixem de banda les passions polítiques

PER J. CIVERA I SORMANI

En aquests moments que els sectaris es proposen ferir els nostres sentiments més íntims, potser els catòlics no actuem tal com hauríem d'actuar. Ens referim especialment als catòlics no catalans. A nosaltres ens escauen molt més les eines constructives que no pas aquelles que serveixen únicament per a destruir. La protesta s'adiu amb el temperament dels homes d'esquerra, i no pas amb el nostre. En compte d'organitzar actes de protesta que no serveixen sinó per exacerbar les passions dels adversaris, hauríem de posar-nos a la feina amb l'alegria i l'entusiasme del triomf imminent. ¿No sabem que els cristians han d'ésser optimistes? Encara que els sectaris tanquin les portes de tots els temples no us espanteu, perquè Déu és més fort que els homes. Si no podem recollir-nos dins la dolça penombra del temple, ens recollirem dins la pau del santuari de l'esperit. Els sectaris mai no ens podran prendre l'ànima.

Naturalment que ens entristeix l'actitud dels homes que no estimen perquè no creuen, però ens ha de servir de conhort l'exemple d'altres països que s'han trobat, com nosaltres, sota la fúria sectària. Passen els homes i l'Església resta forta i immovible. Els qui vulguin destruir l'Església de Crist, que pugin al cim d'una muntanya i alcin el braç per abastar els estels. Quan el vent passa sonor i furiu damunt la placidesa dels camps, planyeu els plançons vincladissos, però no temeu que caiguin damunt la pols les soques corpulentes dels roures centenaris.

Hem d'ésser, doncs, optimistes. Caldria, però, que en aquests moments deixéssim de banda les preocupacions polítiques, i ens uníssim per a defensar l'espiritualitat del nostre poble. El que demanem és gairebé impossible, perquè a Espanya hi ha un nucli important de catòlics que desitja que tornin aquells temps que ens emparava la força pública. A Madrid, la majoria dels catòlics somnien, com els infants, l'arribada d'un príncep que els faci feliços. Amb un príncep i amb un exèrcit poderós un home pot tornar a tenir bona jeia. Podrem tornar a celebrar processons, portant al pit cintes, medalles i condecoracions. El poble seguirà allunyat de nosaltres, però estarem contents i satisfets si podem alçar els penons i les senyeres passant entremig d'una filera de soldats. ¿És això el que volen els catòlics que aprofiten la celebració d'una festivitat religiosa per a posar de manifest llurs ideals polítics?

A Alemanya hi ha hagut diversos trasbalsaments socials i polítics, i no obstant, els catòlics segueixen constituint una força poderosa. En rodolar per terra la corona de l'emperador, l'Església no va rebre cap sotragada. Als Estats Units, els catòlics no gaudixen de cap privilegi, i constitueixen el nucli religiós més important. L'Església no vol privilegis, sinó llibertat per expansionar-se. En els pobles on es pot moure lliurement, el catolicisme fa grans avenços. Uns quants anys enrera, els calvinistes perseguïen aferrissadament els catòlics holandesos. Avui, com tothom sap, els nostres germans d'aquell país

representen una gran força social. No volem, doncs, ni prínceps, ni exèrcits, ni baionetes. El que volem és que ens deslliguin les mans per a poder actuar lliurement.

Cada vegada que diem aquestes coses, els qui no les comprenen ens titllen de polítics; i no s'adonen que no som compresos perquè ells precisament defensen una posició política. Abans de l'esdeveniment de la República, dèiem el mateix damunt d'aquestes planes. Ens planyíem que els catòlics donessin la sensació d'estar completament absorbits per la monarquia. És que un catòlic no pot ésser monàrquic? Seria una injustícia negar-li aquest dret. L'Església ens concedeix una gran llibertat en matèria opinable i, per tant, podem ésser partidaris de la forma de govern que més ens plagui. Cal, però, que la col·lectivitat no tingui cap matís polític. Si dins la nostra cleda hi caben els republicans i els monàrquics, no podem decantar-nos a favor de ningú perquè les dues posicions són lícites. ¿No us adoneu del mal immens que fem al catolicisme fent creure al poble que els catòlics són enemics del règim? No podem declarar incompatible el catolicisme amb la República. No som, naturalment, amics dels homes que actualment governen, però cal tenir en compte que aquests homes no són l'encarnació del règim imperant. ¿És que les dretes no poden assumir la responsabilitat del poder?

Volríem que els catòlics que no opinen com nosaltres reconeguessin la rectitud de les nostres intencions. Mai ningú no ens ha vist actuar en el camp polític. Hem recorregut la nostra terra donant conferències, i mai no hem abandonat el nostre camp d'acció. En les nostres mans no ha flamejat altra bandera que la de Crist. Si ens planyem, doncs, de certes desviacions dels catòlics no catalans, no ho fem amb el propòsit de defensar un ideal polític, sinó amb el desig que el catolicisme segueixi al nostre país el seu camí ascensional. No ens interessa altra cosa que el bé de l'Església.

Tenim la completa seguretat que, lluitant noblement, aconseguirem que ens sigui reconegut el dret d'expandir lliurement les nostres doctrines. Els privilegis són perillosos i no tenen cap consistència. Els jueus no creien en la divinitat de Jesús, perquè tenien una falsa visió del Messies. Creien que davallaria a la terra amb una espasa invencible a la mà i que es posaria davant d'un exèrcit per a conduir-los a la victòria. No esperem, com els jueus, que una espasa ens alliberi de la tirania sectària. Jesús no tenia exèrcits i va vèncer.

Hem de tractar amb caritat els nostres adversaris. La insolència la considerem impròpia d'un catòlic. Sant Pau, en la carta als Corintis, els diu aquestes paraules: Baldament parlés els llenguatges dels homes i fins dels àngels, si no tingués caritat fóra com bronze que ressona o timbal que toca. I si tingués el do de profecia i conegués tots els misteris i tota la ciència, i encara que tingués tota la fe fins a tras-

lladar les muntanyes, però no tingués caritat, no sóc res. I si distribuís tots els meus béns per alimentar els pobres, i si oferís el meu cos a ésser cremat, però no tingués caritat, no em serveix res.

En els moments de prova és quan es coneixen els homes. Si perdem la serenitat i adoptem una actitud violenta, no serem bons deixebles de Jesús. Quan les turbes van demanar que fos deslliurat Barrabàs,

Jesús no va descloure els llavis. Hem de saber sofrir, perquè el sofriment ens acosta a Déu.

Deixem que ens fereixin els nostres adversaris, i que ens prenguin els nostres béns. Si l'Església esdevé pobra, sortirem al carrer a captar. Tinguem, germans, la seguretat que si aquest cas arriba la flama dels ciris que il·luminen els altars serà més refulgent i els núvols d'encens seran més olorosos.

Moviment catòlic

Canadà: Un programa de restauració social. — La Croix reproduceix de l'Action sociale catholique de Quebec (Canadà) el següent programa d'acció social, precedit d'una nota sobre la crisi que afligeix aquell país d'Amèrica. La crisi ha creat al Canadà, com a altres indrets, una situació inquietant. La falta de treball fa estralls per les ciutats. I un gran nombre de famílies està a la misèria. Solament l'ajut dels poders públics pot remeiar la llur situació. Però aquest estat de coses afavoreix el malestar, fa néixer la intranquil·litat i facilita la difusió d'idees dissolvents.

Els catòlics no podien permanèixer indiferents davant d'aquest estat de coses. L'escola social popular, institució dedicada a la difusió de la doctrina social catòlica, dirigida pel P. Archambault, jesuïta, ha reunit un grup d'homes dedicats als problemes socials i de les llurs deliberacions n'ha sortit un programa de restauració social inspirat en la doctrina social de l'encíclica *Quadragesimo anno* i apropiat a les necessitats del país. Aquest programa que ha estat repartit en centenars de mils d'exemplars, que els periòdics han reproduït, ofereix als homes que es dediquen a la vida pública i a tots els que volen actuar, una direcció segura i pràctica. Heus ací els tretze articles d'aquest programa:

1. El règim capitalista en si no és pas dolent, però ha estat viciat a causa d'abusos molt greus. S'imposen reformes en vistes de poder acabar amb la dictadura econòmica i per assegurar l'enlairament de les classes populars per mitjà d'una repartició millor de les riqueses.

2. En front de l'egoisme dominador i ambicions cal oposar, abans que tot i en totes les classes de la societat, l'esperit cristià que és el que inspira la justícia, la caritat, la moderació, el respecte als drets de Déu (santificació del diumenge, etc.) i el respecte als drets del pròxim (fidelitat en els contractes, etc.).

3. És de la naturalesa, i, per tant, un do del Creador, el que els homes hagin rebut el dret de propietat privada. Aquest dret comporta obligacions socials que moderen el seu ús i el subordinen al bé comú.

4. L'Estat té l'obligació de procedir tan aviat com es pugui a sotmetre a una reglamentació més severa i més eficaç, per mitjà de reformes legislatives, les institucions financeres i les grans companyies per tal de suprimir la supercapitalització, la desvalorització dels papers, les operacions a crèdit i l'especulació.

5. Certes categories de béns atorguen, de vegades, un poder econòmic massa considerable perquè pugui estar en mans de particulars. Consideracions

d'interès general poden imposar o aconsellar en certs casos particulars la gestió pública, nacional, provincial o municipal.

6. És incumbència de l'Estat l'imprimir una direcció de conjunt a l'economia nacional, expressió de l'organització corporativa, la qual permetrà als poders públics d'actuar d'una manera articulada amb els representants qualificats i competents de totes les branques de la producció.

7. Cal tendir a l'estructuració d'un ordre corporatiu per mitjà de l'organització completa i legal de les diferents professions (així, per exemple, en el món del treball: sindicats obrers, associacions patronals, comissions mixtes).

8. S'imposa una legislació social que assegurí: a) una protecció eficaç contra els riscos d'accidents, de malaltia i d'atur als obrers; b) un crèdit agrícola efectiu als pagesos, una adaptació equitativa del dret de fallida o d'embarg, una protecció suficient contra els accidents (incendis, malalties del bestiar, mala collita).

9. L'obrer té dret a un salari familiar. Si les condicions presents de la vida industrial no el fan pas sempre possible, la justícia social reclama que es procedeixi sense tardança a reformes que garantitzin a l'obrer adult un sou proporcionat a les despeses normals d'una família. Cal desitjar que els empleats puguin ésser cridats a participar d'alguna manera a la propietat de l'empresa, o a una participació de beneficis. Cal anar a l'auxili de les famílies nombroses, amb mesades especials com lloguers per família, disminució o exempció de tributs, etc.

10. La falta de treball actual reclama una intervenció especial dels poders públics. Cal remoure tot el que es pugui per a proporcionar treball, en espera de proveir equitativament per a la subsistència d'aquells que estan en la indigència.

11. S'imposen mesures especials perquè siguin menys onerosos a les famílies de poca fortuna els serveis de metge i les despeses d'hospitalització.

12. Per tal d'equilibrar la densitat de població cal afavorir l'agricultura desenrotllada per famílies i limitar l'agricultura industrialitzada, cal promoure l'ensenyança rural i els mètodes de cooperació, inspirar l'amor a la vida pagesa i desplegar metòdicament la colonització.

13. L'Estat, fidel a la constitució que ens regeix, ha de respectar els drets de les províncies i el principi d'igualtat entre les dues races, que és la base de la Confederació canadenca. Desplegarà una política de col·laboració econòmica i actuarà perquè vingui un regnat de pau."

Caldria que tots els nostres catòlics es captinguessin bé d'aquest programa de restauració social que ens ve d'Amèrica.

Espanya: La persecució religiosa d'Espanya ha arribat al punt culminant. — L'escriptor austriac Jordi Uhlhorn acaba de publicar un interessant article, del qual extreiem el que segueix:

El jacobinisme i les idees de la revolució francesa han necessitat gairebé 150 anys per a poder triomfar a l'Espanya catòlica. Els revolucionaris espanyols segurament pensen que en liberalitzar i laïcitzar el seu estat sense contemplacions, han incorporat el seu país entre els pobles moderns i més progressius d'Europa; ells no comprenen com la seva empresa política està en contradicció amb els corrents del temps, ells no es pensen que amb la seva revolució liberal han convertit Espanya en un país retrògrad. Perquè en els països d'Europa l'època del liberalisme ha fracassat; i això ho admet tothom: Alemanya, Àustria, Itàlia han destruït l'esperit de l'any 1789 i creen una nova organització de l'estat i de la societat sota el senyal de la superació interna del liberalisme; fins i tot els països clàssics del liberalisme, l'Anglaterra i la França, donen senyals que la idea conservadora guanya gran influència en el pensament.

Però els revolucionaris espanyols sembla que no volen estalviar a la seva nació, com tampoc ho han estalviat les altres nacions europees, encara que sigui amb un retard de cent anys, una època de desfeta i de persecució religiosa. És cert que a Espanya, abans de la revolució, el liberalisme havia atacat l'estat conservador i l'Església, els atacs, però, no havien durat, devingueren ineficaços mentre l'estat i l'Església eren protegits per la corona. Però d'ençà de la proclamació de la república de l'abril del 1931, els perseguidors espanyols han reguanyat el temps perdut amb gran pressa. I aquí l'articulista enumera les malvestats comeses contra l'Església: supressió de l'ensenyament religiós obligatori, destrucció de 131 esglésies i 54 convents, amenaça de trencar les relacions amb la Santa Seu, dissolució de la Companyia de Jesús amb el tancament de 40 col·legis, 8 escoles superiors, 24 instituts, 2 observatoris, 6 noviciats, etc., expulsió de 3.000 membres de la Companyia, aprovació de l'article 24 de la constitució amb la separació de l'Església i l'estat.

La manera com el govern espanyol entén la "separació de l'Església i l'estat" ho demostra amb tota la claretat brutal la llei de confessions i congregacions aprovada al començament de juny. En aquesta llei l'Església Catòlica i les seves institucions, sobretot les ordres religioses, són posades sota lleis d'excepció. Per aquesta llei l'Església perd el caràcter d'institució de dret públic; el principi de paritat de cultes s'ha resolt en contra de l'Església catòlica, la qual hom limita en les seves actuacions i hom posa en condició d'inferioritat en front de les altres confessions. Amb tot i dir l'estat d'una manera farisaica que es vol separar de l'Església, en la nova llei es reserva "el dret" de confirmar els dignataris ecle-

siàstics, regular la situació de les ordres religioses. Fins i tot, cal el permís per organitzar processons, per portar el Viàtic i per enterrar catòlicament! Es prohibeix a totes les corporacions públiques de subvencionar l'Església i les organitzacions d'aquesta. Tot el patrimoni de l'Església és nacionalitzat, ço és robat; els objectes destinats al culte passen a ésser patrimoni de l'estat, es deixa, però, l'ús llur a l'Església, mitjançant el pagament de determinats impostos. L'Estat pot separar els objectes del culte del seu ús i conduir-los a museus. Els objectes de l'Església ni poden ésser traslladats d'un indret a l'altre sense permís. Les activitats caritatives de l'Església són agarrotades, ja que l'Església sols pot adquirir allò que serveix per al culte; totes les institucions benèfiques de l'Església són intervingudes per l'estat i subjectes al seu control.

També es dirigeixen atacs destructors contra les ordres religioses; aquestes ni poden gaudir del dret d'associació privada; cal que s'inscriguin en un registre especial, juntament amb els seus membres. Els religiosos queden desposseïts dels llurs drets civils. Els convents sols poden posseir el necessari per al sosteniment dels religiosos i cada any han de donar compte al govern de la llur activitat econòmica.

Els revolucionaris espanyols van tan enllà en el seu fanatisme persecutori orb, que anihilen l'organització cultural del propi país, per tal de poder limitar la vida pública de l'Església i de les Ordres religioses. La nova llei prohibeix als religiosos tot ensenyament (excepció feta de la formació dels propis individus); pel 1.er d'octubre ha de cessar l'ensenyament elemental, i pel 1.er de gener en totes les escoles. Tampoc l'Església pot dedicar-se a altre ensenyament que al de Religió. Conseqüència d'això serà que 70.000 infants quedaran sense la instrucció necessària, car l'estat ni disposa de diners ni de personal docent per a la substitució. D'un sol cop se suprimeixen 2187 escoles populars, 264 escoles nocturnes, 250 escoles tècniques, 35 asils de reformació. És molt dubtós que les ordres religioses puguin atendre més endavant als 38.000 infants de les maternitats, als 350.000 malalts dels hospitals, als 18.000 boigs, i als 15.000 leprosos. En el camp de la caritat és impossible una substitució per part de l'estat.

Aquestes disposicions de la nova llei de confessions i congregacions d'Espanya solament es poden comparar amb les mesures preses per la revolució francesa, pels soviets de Rússia i pels governs persecutoris mexicans. Són una greu amenaça de l'Església catòlica d'Espanya. Que els esdeveniments d'Espanya interessin a tota la cristiandat i que tenguin una importància universal es dedueix de l'encíclica *Dilecta nobis* que el Papa acaba d'adreçar a tot el món. El Papa en aquesta encíclica informa tot el món catòlic conscientment del contingut de la llei persecutòria d'Espanya i senyala amb fermesa de jutge i amb duresa l'esperit que l'ha creada. El

BIOSER FORTIFICA

Papa recorda els grans mèrits contrets per Espanya en l'ordre de la Religió i de la cultura i condemna les directives dissolvents del govern revolucionari "de prendre a la nació espanyola la fe tradicional i el bell títol de poble civilitzat de primer ordre". L'Església mai no s'ha oposat a reformes polítiques, com ensenya la història sempre s'ha entès amb totes les formes de govern i amb totes les institucions socials "pressuposat que es respectin els drets de Déu i de la consciència cristiana". En són una bella prova els concordats conclosos d'ençà de la guerra europea amb les noves repúbliques. La persecució d'Espanya no es pot explicar per la necessitat de defensar la República; prové de la falta de comprensió per la fe catòlica, de l'odi que "certes sectes que amenacen d'anihilar tot ordre religiós i social" tenen contra Crist. L'Encíclica condemna taxativament el principi de separació de l'Església i de l'estat com un "greu error" i l'assenyala com una "conseqüència desastrosa del laïcisme, o millor de l'apostasia de la societat actual que es vol separar de Déu i, en conseqüència, de l'Església. Les disposicions de la nova llei contra l'Església i les seves institucions, són més contradictòries i a la fi van contra la mateixa autoritat civil la qual rep per la fe en l'Església el deure a l'obediència i el dret a reclamar la consideració i el respecte. I ataquen el poble espanyol, el qual desposseeixen de l'ajut cultural i benèfic de les Ordres religioses i de les institucions de l'Església. El Papa posa de relleu l'antijuridicitat de la llei davant de totes les expropiacions i en fa una solemniial condemna acompanyada de la declaració que "aquesta llei mai no pot ésser invocada contra els drets imprescriptibles de l'Església." L'episcopat espanyol ha publicat una

pastoral colectiva en el mateix sentit i els catòlics han adreçat al govern innombrables protestes.

És d'esperar que, per fi, no vindrà massa tard la contraofensiva del desvetllament dels catòlics espanyols. És una venjança amarga la que sofreix el catolicisme espanyol portada per part dels revolucionaris jacobins per haver-se trobat totalment desprevingut davant dels fets consumats. L'absència d'esperit catòlic de combat i de fidelitat a la tradició nacional ha collaborat inconscientment a establir la tirania dels governants d'avui, tota vegada que una resistència tancada per part dels catòlics, almenys hauria pogut aconseguir un compromís passador. Els revolucionaris creuen que no han de témer l'Església i troben el camí fressat per tota arbitrarietat. L'Església no pot adquirir el seu dret amb concessions; ha de donar-se a la lluita!

Oficina romànica

(Secció de llengua literària)

**Com de costum, en tot l'estiu,
no es contestaran les consultes
de llenguatge.**

CAMISERIA - CORBATERIA - MITGERIA - GÈNERES DE PUNT

MAS i ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

24, Portaferrissa, 26 - Telèf. 17642 - BARCELONA - 16, Fontanella, 16 - Telèf. 12211

SI VOLEU FER-VOS EXAMINAR LA VISTA PER UN METGE OCULISTA ESPECIALITZAT, EN LA MILLOR INSTAL·LACIÓ D'EUROPA, ACUDIU A L'INSTITUT MEDIC OCULISTA COTTET

AV. PORTAL DE L'ÀNGEL, 40 - BARCELONA

ORFEBRERIA SALES BALMES, S. A.

FABRICA d'articles de PLATA DE LLEI
i metall blanc. Objectes d'art per a presents.

PREUS DE FÀBRICA

4, PORTAFERRISSA, 4

FOMENT DE PIETAT

OBRES TEATRALS

PER A HOMES

La Llum de l'Establia (Pastorets nous), per Mn. Marià Tubau, Prev. Quatre actes.

La Fúria. Drama, per F. Bonaventura. Tres actes.

Llar morent. Drama, per Mn. R. Saborit, prevere. Tres actes.

Ling-Fu. Comèdia, per V. Coma i Solei. Tres actes.

Una Creu vora el camí. Fantasia poemàtica, per Josep Miracle. Un acte.

Diners que sagnen. Comèdia dramàtica, per Mn. Francesc Gay. Tres actes.

La força de la tradició. Drama, per Joan Civit i Josep Farré. Tres actes.

Soldats de Crist. Episodi tràgic, per Mn. Tomàs Bellpuig, Prev.

Sang Tortozina. Drama històric, per Mn. Tomàs Bellpuig, Prev. Dos actes.

PER A NOIES

L'Esposa virginal. Poema dramàtic, per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev.

Fabiola, per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev. Quatre actes.

La Rosa beneïda. Drama, per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev. Tres actes.

La venjança de la reina. Drama, per Mn. Joan Puntí i Collell, Prev.

PER A NOIS

El màrtir de l'Eucaristia. Drama, per Mn. Tomàs Bellpuig, Prev. Dos actes.

Quadrets i diàlegs catequístics, per Mn. Josep M. Viadín, Prev.

FOMENT DE PIETAT

OBRA NOVA
**Missió Providencial de
Santa Teresa de Jesús Infant**

per

Ferran de Sagarra i de Siscar

八

Volum de 192 pàgines

2 pessetes

FOMENT DE PIETAT

BIBLIOTECA D'EXERCICIS

OBRA NOVA

Acaba de publicar-se el volum V d'aquesta Biblioteca i que porta per títol

**Explanació dels
Exercicis Espirituals
de Sant Ignasi
de Loyola**

Segona setmana

Primera part

• • •

Volum de 296 pàgines

En rústega, 3 ptes.; enquadernat, 4'50 ptes.

PUBLICACIONS DE L'OFICINA ROMÀNICA

**Consultes
de
Llenguatge**

QUADERN PRIMER

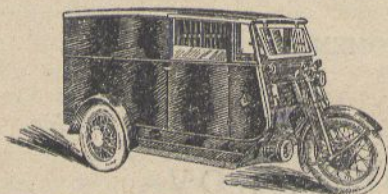
pel

SECRETARI DE REDACCIÓ

~

130 pàgines

2,50 pessetes

Motocicletes i Tricicles per a repartiment "PÀTRIA"

VEGEU ELS NOUS MODELS SENSE CADENES

Passeig de la República, 16
Telèf. 50561 - **BARCELONA**

Avinguda 14 d'Abril, 78 i 80
Telèfon 290 - **BADALONA**

SUCURSALS

- N.º 1 ESPLUGUES DE LLOBREGAT
Laureano Miró, 59 (encreuament de
les carreteres de Madrid i Cornellà)
- N.º 2 GARATGE I TALLERS DE
REPARACIO
Serpulveda, 148 i 150 - Vil·larroel, 35
Floridablanca, 121 - Telèfon 31510
- N.º 3 SECCIÓ DE LUBRIFICANTS
Passatge de la Pau, 9 - Telèfon 13386
- N.º 4 MAGATZEMS
Carreró de Sant Antoni
- N.º 5 ARAGÓ, 188 i 190
xamfrà Muntaner - Telèfon 33254
- N.º 6 LLEIDA
Plaça Catalunya, 7 - Telèfon 390
- N.º 7 GIRONA
Gran Via de Jaume I - Telèfon 172
cantonada Plaça Marquès de Camps
- N.º 8 PALMA DE MALLORCA
Carrer de Sant Miquel, núm. 326 i
Avinguda de Comte Salent, 29 bis

SERVICE STATION, S. A.

LA CASA MÉS IMPORTANT EN

GASOLINA, PETROLI, NEUMÀTICS, LUBRIFICANTS, ACCESSORIS
EINES, FERRETERIA I TOT QUANT PERTANY A L'AUTOMÒBIL
VENDA A L'ENGRÒS I DETALL

CASA CENTRAL:

Aragó, 270 - 272 i
Passeig de Gràcia, 45

Telèfon 11550
BARCELONA

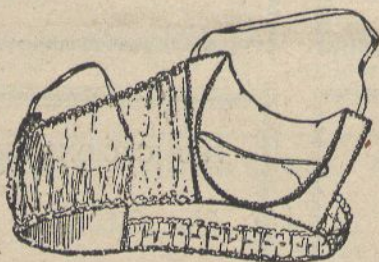
Hules - Plomers - Impermeables

CASA ROSICH

Central: Ronda St. Pere, 7. Tel. 19923. - Sucursal n.º 1: Avda. Portal de l'Angel, 25. Tel. 19613. - Sucursal n.º 2: Tapineria, 33. Tel. 12940

GORRES PER A BANY

SABATILLES I CINTURONS - FLORS - ESPONGES
TOT DE CAUTXÚ EXTRA. - LA MÉS EXTENSA VARIETAT DE MODELS

DESSUADORS

El més extens i variat
assortit en models di-
ferents en qualitat, for-
ma i tamany als preus
més econòmics

Linòleums - Aspiradores

BARCELONA

Una cosa nova! CUBITOS CENOVIS

amb extracte de vitamines completament vegetals

Dos "cubitos" 0'25 ptes.

Dipòsit General:

Casa Santiveri, S. A.

CALL, 22 - BALMES, 5 - TRAFALGAR, 7 - MALLORCA, 247

ATENES A. G. - Escorial, 135-147. - Tel. 73372. - Barcelona

RUBI

35

(Barcelona)

"ENDAVANT"

FRANQUEO
CONCERTADO

CATALUNYA SOCIAL
Duran i Bas, 11
BARCELONA